

หัวข้อวิจัย   ความสามารถในการยื่นหยัดเผชิญวิกฤตของนักศึกษาพยาบาล
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ผู้ดำเนินการวิจัย   นางพรทิพย์ วชิรดิถลัก
ที่ปรึกษา แพทย์หญิง   โชชิตา ภาวสุทธิไพสิฐ
หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปี พ.ศ. 2557

การวิจัยเชิงวิเคราะห์ภาคตัดขวางมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการยื่นหยัดเผชิญวิกฤตของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 ปี ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 358 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 2) แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบิดามารดาและสัมพันธภาพกับเพื่อน 3) แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และ 4) แบบประเมินความสามารถในการยื่นหยัดเผชิญวิกฤต สถิติที่ใช้ในงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยต่างๆ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และหาความสัมพันธ์ด้วยวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยมีดังนี้ นักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีมาก กว่าร้อยละ 90 มีความสามารถในการยื่นหยัดเผชิญวิกฤตอยู่ในระดับปกติ และมากกว่าระดับปกติ โดยอายุ ระดับชั้นปี สัมพันธภาพกับบิดามารดา สัมพันธภาพกับเพื่อน และการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการยื่นหยัดเผชิญวิกฤต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.11, 0.15, 0.32, 0.15, 0.39, p < .05$) และการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการยื่นหยัดเผชิญวิกฤตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.17, p < .05$) สำหรับปัจจัยพยากรณ์ด้านการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและสัมพันธภาพกับเพื่อนสามารถทำนายความสามารถในการยื่นหยัดเผชิญวิกฤตได้ ร้อยละ 33.4 ($R^2=0.334$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เหตุการณ์เครียดหรือสถานการณ์วิกฤต ในลักษณะ มีการเปลี่ยนแปลงจากภาวะปกติอย่างกะทันหัน ไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจ ไม่คิดว่าจะเกิดขึ้น รู้สึกว่าวุ่น สับสน กอดตัน ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านเพื่อน และปัญหาด้านการเรียน สำหรับวิธีการเผชิญหรือพฤติกรรมจัดการเหตุการณ์เครียดหรือสถานการณ์วิกฤตในชีวิต ส่วนใหญ่มุ่งปรับทางอารมณ์ และแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม แต่ยังไม่ มีขั้นตอนวิธีจัดการปัญหาที่เป็นต้นเหตุอย่างเป็นรูปธรรม

Research Title	Resilience quotient of nursing students at SuanDusit Rajabhat University
Researcher	Mrs. Porntip Wachiradilok
Research Consultants	Dr. Chosita Pavasuthipaisit
Organization	Faculty of Nursing SuanDusitRajabhat University
Year	2014

The purpose of this cross-sectional descriptive research was to study Resilience Quotient and related factors of nursing students at SuanDusitRajabhat University. The samples consisted of 358 who were nursing students all level of education. The instruments consisted of four following parts; 1) socio-demographic questionnaire, 2) Parent-child and peer relationships questionnaire, 3) Three styles of parenting; authoritative, authoritarian and permissive questionnaire, and 4) Thai Resilience Quotient test. Data were analyzed using descriptive statistics, simple regression and stepwise multiple regression analysis. The results showed that more than 90 percent of nursing students had normal and higher level of Resilience Quotient. The significantly positive factors related to Resilience Quotient were age, level of education, Parent-child and peer relationships, and authoritative parenting ($r = 0.11, 0.15, 0.32, 0.15, 0.39, p < .05$). The significantly negative factor related to Resilience Quotient was authoritarian parenting ($r = -0.17, p < .05$). The significantly predicted factors of Resilience Quotient were peer relationships and authoritative parenting style with a predictive value of 33.4 percent ($R^2=0.334$). From the qualitative data, it can be discovered that the sample group is aware of the stressful event or critical event which sudden change happened without any preparation, leading to pressure and confusion. The main cause comes from family, friend, and academic issues. Most of the solution to manage stressful event in life aims towards emotional adjustment and social support. However, there is no clear procedure to resolve the cause.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ จันทร์เจริญ อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ดร.ชนะศึก นิชานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา และ ดร.เบญจมา เตากล่ำ คณบดีคณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน และเอื้ออำนวยทุกขั้นตอน
ของการวิจัยจนสำเร็จลุล่วง

พรทิพย์ วชิรดิถ
2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการยับยั้งเฟซิณูวิกฤต	4
ความหมายของความสามารถในการยับยั้งเฟซิณูวิกฤต	5
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการยับยั้งเฟซิณูวิกฤต	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการยับยั้งเฟซิณูวิกฤต	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	11
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	11
การเก็บรวบรวมข้อมูล	11
เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	12
การวิเคราะห์ข้อมูล	13

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	14
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล	14
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางจิตสังคม	16
ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ	17
ส่วนที่ 4 ปัจจัยด้านรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	20
ส่วนที่ 5 ลักษณะความสามารถในการยับยั้งเฉเชิญวิกฤต	21
ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความสามารถในการยับยั้ง เฉเชิญวิกฤต	24
ส่วนที่ 7 ปัจจัยพยากรณ์ความสามารถในการยับยั้งเฉเชิญวิกฤต	25
ส่วนที่ 8 เหตุการณ์เครียดหรือสถานการณ์วิกฤตในชีวิตของนักศึกษาพยาบาล	25
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	27
สรุปผลการวิจัย	27
อภิปรายผล	29
ข้อจำกัดของผลการศึกษา	33
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	33
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	34
บรรณานุกรม	35
บรรณานุกรมภาษาไทย	35
บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ	37
ภาคผนวก	39
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	40
ภาคผนวก ข เอกสารชี้แจงสำหรับอาสาสมัคร	46
ภาคผนวก ค หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย	49
ประวัติผู้วิจัย	51

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล	15
4.2	จำนวนและร้อยละของปัจจัยทางจิตสังคม	17
4.3	จำนวนและร้อยละของสัมพันธภาพกับบิดามารดาและเพื่อนจำแนกตามชั้นปี	18
4.4	จำนวนและร้อยละของสัมพันธภาพกับบิดามารดาและเพื่อนจำแนกตามรายข้อ	18
4.5	จำนวนและร้อยละของสัมพันธภาพกับบิดามารดาและเพื่อนจำแนกตามรายข้อ	21
4.6	จำนวนและร้อยละของความสามารถในการยับยั้งเผชิญวิกฤตจำแนกตามชั้นปี	22
4.7	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความสามารถในการยับยั้งเผชิญวิกฤต	24
4.8	ปัจจัยพยากรณ์ความสามารถในการยับยั้งเผชิญวิกฤต	25

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
4.1	แสดงกราฟร้อยละขององค์ประกอบลักษณะบุคลิกภาพที่เข้มแข็งและลักษณะภายในของบุคคล หรือฉันเป็นคน..... (I am)	22
4.2	แสดงกราฟร้อยละที่เกี่ยวกับแหล่งสนับสนุนและส่งเสริมทางสังคม เมื่อบุคคลประสบกับเหตุการณ์ในทางลบ หรือฉันสามารถ..... (I can)	23
4.3	แสดงกราฟร้อยละขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมหรือความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือฉันมีใครบางคน..... (I have)	23